

РЕШЕНИЕ

№ 503

гр. София, 10.04.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 2-РИ ГРАЖДАНСКИ, в закрито заседание на десети април през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Иво Дачев

Членове: Мария Георгиева
Асен Воденичаров

като разгледа докладваното от Мария Георгиева Въззивно гражданско дело № 20211000501114 по описа за 2021 година

САС е сезиран с въззивна жалба от ищеца по гр.д. 13 200/16 г. по описа на СГС – **И. П. Н.**. Обжалва се решение № 261 003/04.11.2020 г.

С него съдът, като е приел, че пътувайки без обезопасителен колан (съобразно изводите на комплексна авто-техническа и медицинска експертиза), ищецът има изключителна вина за травматично увреждане в лицевата част на тялото – счупен нос, счупена долна челюст и разкъсно-контузна рана на устната, е приспаднал полагаеми се за съответните наранявания според Наредба № 440/01 г. на Министерство на здравеопазването на Чешката република 5 точки за раната на устата, 40 т. за фрактура на носните кости и 60 т. за фрактура на долната челюст и като е отчел, че всяка точка се равнява на 120 ч.крони, е намалил дължимото според медицинската експертиза обезщетение до сумата от 2 616.20 лв. Присъдени са лихви за забава, като е отчетено, че ищецът, непредоставяйки банкова сметка, е кредитор в забава, което отменя отговорността за забавено плащане на длъжника до момента на посочване на сметката. С оглед на това са определени като дължими от ответника лихви от датата на предявяване на исковата молба, изчислими съобразно регламентирания начин на пресмятане според § 9, т. 4 от Закон № 168/99 г. за застраховане отговорността за вреда, причинена от ППС на Република Чехия.

С въззивната жалба се оспорва правилността на постановеното решение в отхвърлителната му част между 2 616. 20 лв. и 100 000 лв. Твърди се, че съдът е приложил неправилно чешкия закон, вместо българския, тъй като ищецът е с трайно пребиваване в България и ответникът – НББАЗ, има седалище в България, поради което е налице изключение в прилагането на нормираното от Регламент Рим II национално законодателство при последици от деликт с международен елемент.

Възразява се, че съдът не е определил съотношение на съпричиняването, като с жалбата принципно се оспорва наличието на съпричиняване на вредоносния резултат от ищеца (твърди се, че той е пътувал с обезопасителен колан). Иска се отмяна на постановеното решение и преценка на страданията на ищеца съобразно разпоредбата на чл. 52 ЗЗД, респ. относно акцесорното вземане – съобразно чл. 86 ЗЗД, като се възразява, че е неправилно определен моментът на изпадане на ответника в забава.

Въззиваемото **Сдружение „Национално бюро на българските автомобилни застрахователи“** (НББАЗ) утвърждава, че ищецът не е доказал, че към момента на катастрофата е бил трайно пребиваващ на територията на България. С оглед на това и тъй като предизвикалото катастрофата ППС не е имало валидна застраховка, покриваща отговорността на водача, НББАЗ следва да се третира като компенсационен орган и дължи обезщетение като паричен еквивалент на неимуществени вреди, каквото би изплатил Чешкото бюро на застрахователите (еквивалент на Гаранционен фонд). И деликтът, и последиците от него са се развили на територията на Чешката република и поради това е приложимо чешкото право. С оглед на това счита, че определяйки обезщетението съобразно доказаното в процеса съдържание на актуалните към момента на катастрофата – 09.10.12 г., разпоредби на Чешкия Граждански кодекс, Закона за застрахователния договор, Закона за движение по пътищата и Закона за отговорността за вреда, причинена от използването на пътно-превозно средство на Република Чехия, установени на база съдебни поръчки от 18.12.17 г., 13.09.18 г. и 28.04.20 г., решението на първостепенния съд е правилно и като такова следва да се потвърди.

В производството пред САС не са събрани нови доказателства.

При служебна проверка въззивният състав установи, че обжалваното решение е валидно и допустимо. СГС е компетентен да се произнесе по спора на базата на чл. 2 от Регламент (ЕО) 44/01 г. на Съвета от 22.12.00 г.(отм.). На основание чл. 284, ал. 3, т. 2 КЗ (отм.) НББАЗ се явява компенсационен орган (за ППС, чийто водач виновен е предизвикал катастрофата не е имало сключена застраховка, обезпечаваща гражданската му отговорност).

Дължи се произнасяне според доводите за неправилност на решението, на база доказателствата, събрани в първоинстанционното производство.

Въз основа твърденията на страните и събраните по делото доказателства, в рамките на дължимата проверка, САС прави следните изводи:

Не се спори, че катастрофата, от която пострадал ищецът, е станала на 09.12.12 г., в населеното място Хорни Лукавице, в Република Чехия, на първокласен път № 27. С присъда от 10.06.14 г. (с.338) на ОС Пилзен-юг чешкият гражданин Р. К. е признат за виновен за предизвикване на катастрофата, вследствие на която загинал един български гражданин и двама други (един от които е ищецът) получили травматични увреждания.

Видно от приетата по делото медицинска експертиза, извършена от ортопед-травматолог и хирург – д-р Б. Б. (с. 538), в пряка причинна връзка с катастрофата са множествени фрактури на трето до девето ребро вляво, като на пето, шесто и осмо ребро има фрактури в две линии, малък двустранен пневмоторакс, контузия на корема, контузия на далака с малък хемиперотнеум. Към момента на изготвяне на експертизата (5 г. след ПТП) уврежданията са напълно отзвучали. Няма остатъчни медицински

последници от тях. Възстановяването е протекло в рамките на 3 месеца, като интензивни са били болките през първите 30 дни.

Комплексна експертиза, осъществена от д-р Б. и автоинженер А. (с.542) определя, че автомобилът, с който е пътувал ищецът, имал фабрично поставени колани на всички места, като на задните седалки, където се возел И.Н., коланите са триточкови, инерционни. Ако ищецът би бил с правилно поставен колан, той не би получил увреждания в областта на главата (лицево-челюстна травма) и разкъсно-контузна рана на лявото бедро.

Приложимото право се определя от разпоредбата на чл. 4 от Регламент ЕО 864/07 г. на Европейския Парламент и на Съвета. Съобразно нея се прилага правото на държавата, в която е настъпила вредата, независимо в коя държава настъпват непреките последици от вредоносния факт.

Не са налице предпоставки за изключване на горното правило (двете страни – тази, чиято отговорност се ангажира и търсещият отговорността да са от една и съща държава). Това е така, защото въпреки указанията на съда в доклада по делото (с.119) за това, че ищецът следва да докаже трайно пребиваване в България, това обстоятелство не е установено. Налице е извънсъдебно признание от ищеца на неизгодно за него обстоятелство, съдържащо се в протокол за разпит пред разследващите органи в Чехия (с. 226) за това, че ищецът познавал участъка от пътя, на който станала катастрофата, тъй като от 5 месеца редовно пътувал по него за работа. Според класирана на с. 525 справка от МВР Гранична полиция на 29.08.12 г. ищецът напуснал територията на страната през ГКПП Връшка чука, след което е отразено влизане в България на 23.12.15 г. през ГКПП Калотина. Представено е от ищеца удостоверение от НОИ, че на името на ищеца след деня на катастрофата няма регистрирани трудови правоотношения. За това, че ищецът е бил с трайно местоживее в България са събрани свидетелски показания. Свидетелят М. Ц. (л. 611 гръб) заявява, че познава от десетина години ищеца и загиналия в катастрофата негов брат. Поради безработица във Видинско, те работели сезонно в чужбина (понастоящем ищецът работел в Кипър). Братята отсъствали по 3-4 месеца и се връщали отново в България.

При анализ на така събраните доказателства САС счита за основателно възражението на ищеца, че справката от МВР – ГП не може да се зачете като надеждно единствено доказателство за преминаването на ищеца през граница, поради отпадналото задължение за точна регистрация на презграничното движение. Въпреки това свидетелските показания са изолирани и неконкретни. Няма доказателства за заплащани данъци на територията на България, за плащани консумативни разноски за изразходвана електроенергия, вода и др. Затова, тълкувани във взаимовръзка помежду си, доказателствата не позволяват да се приеме, че с главно и пълно доказване ищецът е преодолял възражението на ответника, че той не е трайно установен като местоживее в България.

НББАЗ пък не отговаря като Национално бюро по системата Зелена карта, а се явява Компенсаторен орган и платеното от него обезщетение подлежи на възстановяване от съответния чуждестранен орган, чието седалище е в Република Чехия.

Неоснователно е твърдението на ищеца, че относно кредитираните вреди

изводите на СГС са немотивирани.

По делото е прието неоспорено заключение от в.л. д-р Б., основал изводите си на приета в наказателното производство по повод катастрофата медицинска експертиза и друга налична по делото медицинска документация. Въпреки, че Наредба 440/01 г. на Министерство на здравеопазването на Чешката република не е приобщена към материалите по делото, съдът не би могъл да работи пряко с нея, без помощта на експерт-медик. В цитираната Наредба (позната на съда от други производства) се изброяват конкретни медицински състояния, симптоми и болести, изискващи медицински познания за точното определяне на класификаторния номер и отговарящите на същия точки. Под страх от наказателна отговорност в.л. Б. е определило, че сборът от установените увреди на ищеца е 407 т.

САС счита, че е основателно възражението на ищеца, че първостепенният съд не е определил степента на съучастие на ищеца в причиняването на вредоносния резултат под формата на фрактура на носни кости, фрактура на долна челюст и разкъсно контузна рана на долната устна. Вярно е, че според комплексната медико-автотехническа експертиза тези увреждания не биха се получили, ако ищецът би пътувал с правилно поставен обезопасителен колан, но същевременно те не биха настъпили и ако не би се състояла катастрофата, предизвикана от внезапно навлизане на автомобила, управляван от Р. К., в платното за движение на автомобила, в който ищецът бил пътник. Настоящият състав приема, че К. има вина за уврежданията 2/3, а ищецът – 1/3. С оглед на това следва да се заключи, че СГС, като е приспаднал от дължимото обезщетение 107 т. (вместо 105 т.), приемайки изключителна вина на пострадалия, е постановил частично неправилно решение. Преизчисляването при зачитане на възприетото съпричиняване, според определените от в.л. Б. точки, съответстващи на Наредба 440/01 г. на Министерство на здравеопазването на Чешката република, при равняване на една точка на 120 ч. крони, превърнати в лева с помощта на електронен валутен транслатор, сочи, че СГС е присъдил занижено със сума 675.54 лв. обезщетение в полза на ищеца. Тази сума следва да се добави след отмяна в този размер на отхвърлителния диспозитив.

В останалата му отхвърлителна част, решението като правилно, следва да се потвърди.

Поради извода, че е приложим Чешкият закон, заключенията на първостепенния съд за дължимото обезщетение за забава са правилни – като момент на изпадане в забава и като размер на лихвата (начислена съобразно действалото към момента на катастрофата Чешко законодателство). Ищецът не ангажира доказателства, че е посочил банкова сметка за превод на начисленото от ответника обезщетение, за което бил надлежно уведомен. Неговата забава отменя забавата на длъжника до отстраняване на пречките за изпълнение.

На основание чл. 38 ЗА в полза на адв. Й. Д. въззиваемото НББАЗ следва да заплати допълнителен хонорар от 54.52 лв., а по сметката на САС – държавна такса в размер на 27 лв.

Водим от разгърнатите съображения, САС:

РЕШИ:

ОТМЕНЯ в отхвърлителната му част за сумата 675.54 лв. решение № 261 003/04.11.2020 г., постановено по гр.д. 13 200/16 г. по описа на СГС и вместо това ПОСТАНОВЯВА:

ОСЪЖДА на основание чл. 284, ал. 3 КЗ отм. Сдружение „Националното бюро на българските автомобилни застрахователи“ да заплати на И. П. Н. **допълнително обезщетение за неимуществени вреди**, пряка последица от катастрофа, станала на 09.10.12 г. в Република Чехия по вина на чешкия гражданин Р. К., в размер на още **675.54** (шестстотин седемдесет и пет, 0.54) лв., ведно със законните лихви върху тази главница **от 26.10.16 г.**, изчислени според § 9, т. 4 от Закон № 168/99 г. за застраховане отговорността за вреда, причинена от ППС.

ОСЪЖДА на основание чл. 38 ЗА Сдружение „Национално бюро на българските автомобилни застрахователи“ да заплати на адв. Й. Д. допълнителен адвокатски хонорар в размер на **54.52** (петдесет и четири, 0.52) лв., а по сметката на САС да внесе държавна такса в размер на **27** (двадесет и седем) лв.

ПОТВЪРЖДАВА решението в останалата му отхвърлителна част.

Решението подлежи на касационно обжалване пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните в съответствие с разпоредбите на чл. 280 и сл. ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____